

عنوان مقاله:

جغرافیای سیاسی و حقوق بین‌الملل دریاها

محل انتشار:

پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره 46، شماره 2 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

دوره میرحیدر - استاد جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران

بهادر غلامی - دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران

فاطمه سادات میراحمدی - دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

از زمان آغاز تدوین حقوق بین‌الملل دریاها، عامل جغرافیا نقش مهمی را ایفا کرده است. امروزه نیز مسائلی مانند وقایع قطب شمال و منازعات میان کشورها در بسیاری از نقاط دنیا بر سر قلمروهای دریایی، بیانگر این واقعیت است که عامل مکان، نقش اساسی در بحث‌های میان کشورها درباره ادعاهای حقوقی آنها بازی می‌کند. این پژوهش بر اساس دیدگاه نئورئالیستی و با روش توصیفی تحلیلی به بررسی این مسئله می‌پردازد که عوامل جغرافیایی، چه نقشی در تدوین حقوق بین‌الملل دریاها و منازعات میان کشورها بر سر قلمروهای دریایی داشته است. در این راستا نقش عوامل موقعیت جغرافیایی، جزر و مد، شکل سواحل و وضع ناهمواری‌های ساحلی، خلیج، عمق، جریان‌های دریایی، دلتا، آبرنگ، برآمدگی جزری، تنگه، دهانه رودخانه، بسته یا نیمه‌بسته بودن دریا، مجمع‌الجزایر و منابع اقتصادی بستر دریا، در تدوین حقوق بین‌الملل دریاها مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج این پژوهش نشان دهنده آن است که جغرافیای سیاسی دریاها هویتی میان‌رشته‌ای دارد؛ یعنی نقش جغرافیا، حقوق بین‌الملل، دیپلماسی، فناوری و قدرت را در چگونگی تعیین قلمروهای دریایی و بهره‌برداری دولت‌های ساحلی از آنها مورد بررسی قرار می‌دهد. در این میان جغرافیا بستر تمام این مسائل است؛ چراکه جغرافیای کشورهایی که در روند تدوین حقوق بین‌الملل دریاها حضور فعال داشته‌اند، به‌خصوص خصیصه‌های فیزیکی و ژئومورفولوژیکی سواحل آنها، نقش مهمی در تعیین وضعیت حقوقی قلمروهای دریایی داشته است. از سوی دیگر قوانینی که بر اساس منافع و با اعمال زور قدرت‌های بزرگ تصویب شده‌اند نیز، بر جغرافیای کشورها تاثیر گذاشته است.

کلمات کلیدی:

جغرافیا، حقوق بین‌الملل دریاها، قلمرو، قلمروگستری، موقعیت جغرافیایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1543596>

